

51. Poděbradské dny poezie

Festivalové noviny | čtvrtek 25.dubna

Je to až neuvěřitelné, že Poděbradské dny poezie se přehouply do další padesátky. V 51. ročníku přináší kromě tradiční recitační soutěže vskutku bohatý program pořadů mladých, začínajících umělců i inspiraci tvorbou těch zkušených, ať už jde o barda poezie psané, hrané a zpívané, Jiřího Suchého, či dalších umělců pantomimy, zpěvu, recitace, až po letošní držitele Kříšťalové růže. Máme radost ze zájmu mladých o soutěž – Fórum přednesu poezie a prózy – i o účast v cyklu Vizitky, kde se prezentují jednotlivé umělecké

školy s pořady, které vznikají z lásky k poezii a krásnému slovu. To setkávání českých a slovenských studentů hereckých škol i amatérských recitátorů je plodné a významné. Vždyť kde jinde, kromě některých divadelních festivalů, se mohou takto poznat? Přejme si, aby ta další padesátka našeho „tradičního“ festivalu přednesu poezie a prózy byla šťastná a úspěšná, aby poezie stále naplňovala naši mysl a duši krásou, aby náš festival měl i nadále tak skvělé podmínky pro svou existenci zde v Poděbradech, neboť jak řekl na prvních PDP v roce 1990 Vladimír Justl, obnovitel poděbradské poetické tradice: „Poezie je matkou umění. Bez umění není kultury a bez kultury není plnohodnotného života.“ A ještě jednu citaci si dovoluji, motto našeho festivalu, které jsme vybrali z myšlenek Radovana Lukavského: „Báseň jako všechno na světě cílí svou přirozenou povahou k plnosti své existence, a tou je teprve její znělá podoba – slovo chce znít. Recitování je tedy služba této přirozené potřebě básně.“

Přijďte se podívat na 51. Poděbradské dny poezie, že tomu tak skutečně je.

Marta Hrachovinová, předsedkyně sdružení SLOVO a HLAS

Už ty čtyři roky nedoženu, abych mohl říkat, že jsem stejně starý jako Poděbradské dny poezie. Proti proudu času jít nelze. Zkrátka, když začal 1. ročník tehdy ještě Neumannových Poděbrad, měl jsem asi tak deset zubů a pilně se věnoval nácviku jízdy na trojkolce. Jsem tedy starší než náš festival a jako starší cítím jistou morální povinnost tomu mladšímu pomáhat. A dnes díky své práci mám k tomu i jisté možnosti. Doufám, že nebudu obviněn z klientelismu, když veřejně prohlásím, že mám k poezii a poděbradskému festivalu velmi osobní vztah. Ovšem kdybych recitoval na městském zastupitelstvu, nebo zveršoval návrh rozpočtu města, asi by mě kolegové brzy vyvedli ze sálu. Přesto jsou v našem životě intimní chvíle, kdy se srdce snad každého z nás otevírá právě veršům. Od prvních lásek, přes zázrak zrození, svatby, životní jubilea až po konec naší pozemské pouti. A právě pro tyto chvíle je žádoucí pěstovat lásku k poezii, lásku ke kouzlu veršem vázaného slova, abychom ve chvílích radosti i smutku našli v poezii to, co právě potřebujeme. Podobné mihotavé okamžiky důvěrného kontaktu člověka s poezií mohou být, řečeno s básníkem, pramenkem vody živé, obcerstvující a posilující. Až budu mít za pár let dohromady zase jen těch deset zubů a dávno ztracenou trojkolku z dětství možná výměním za jiný kolečkový samohyb, může to být právě poezie, která mi pomůže alespoň na chvíli rozjasnit vrásky na čele. Proto vítám každý nový ročník Poděbradských dnů poezie jako inspiraci i naději do budoucna. A s nadějí je náš život lehčí.

Ladislav Langr, starosta města Poděbrady

O poezii a Poděbradských dnech poezie

Miloš Horanský

V obraze okna

zpěvák na větví sedí
bez trylků, zplihlý
skrz vložky hledí.

Musíme zpěváčku počkat
až budou na vrbě kočičky
a v dešti se utopí vložka.

Jak ho zahřát,
když se mne bojí?...
A tak jen nervózně
chodím po pokoji.

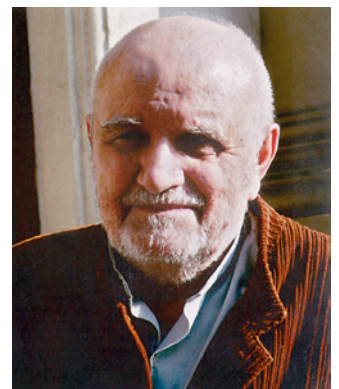
Ze sněhu sněženky,
z tebe zpěvavý chomáček,
za Moranou nikdo nepláče.

Tak jsem si s poezií poprvé zadal. První básnička. 10, 11 roků... A už mne nepustila. Nebo já jí?... Vydával jsem ji v knížkách, inscenoval ji, učil o ní, psal o jejím tajemství. Jsme sveřepá a do sebevražená dvojice.

Jenže poezie nejsou jen něčím svázaná slova. Je to animo a je to též způsob a ladění života. Co je za zrakem?... Zázrak.

Sám jazyk je z poezie; a co je bez ní?... Jen haťa paťa a kec mec lívanec.

Posloucháme: Páté kolo u vozu... Smál se od ucha k uchu... Už je pod drnem... Šel do kytek... Nebo šarm a hravost složenin. Krátkodechý. Dlouhověký. Utrínos. Holobrádek. Drnohryz. Holokrčka. Hrdopýška. Prstoklad. Velkohub... A mohou vznikat nová. Sám jsem dal před zhruba deseti lety do oběhu slůvce „dechberoucí“ a s radostí čtu, kterak se ujalo a čile koluje v jazykové krvi (plnokrevně). Dvakrát měř, jednou řež... A stovky úsloví mnohdy nadto rýmovaných. Kdo šetří, má za tři... Kdo chce kam, pomozme mu tam... A co zvukomalebnost jazyka: Piští. Šustí. Chrástí. Sviští. Bublá. Chrochtá. — Dívat se, objímat pohledem – poezie. Vést dialog, vstupovat do lidí – poezie. Smích,

pláč – poezie. Stisk něčí ruky – stělná báseň. Vzpomínky – herbář básní. Těžká hodinka – porod. Těžká hodina – smrt. Hle – čtyřmi slovy velká báseň...

Poezie se píše, ano, ale zejména žije... Bodejt bych neměl rád Poděbrady, když už desítky let přivínuji Dny poezie, v nichž se kultivuje její přednes, a uctívají ti, kteří to vrcholně umí, a když se tady kolem ohně poezie scházíme jako svérázný klan. A tak úklona Poděbradům i jejich představitelům, kteří u toho plamene zplna duše sedí s námi.

Poezie je nedefinovatelná; ale zkusím to. Tříkrát. Na počest Poděbrad.

.... Je jazyk prvního dne stvoření

Je smích smrti

Je duch trvalé obnovy.

Školáčkou básničkou jsem začal, skončím svým veršem zposledka:

Občas na rohu

čekám sám na sebe

Když jsem stejný

smutek mne zazebe.

Ve čtvrtek 25. dubna obdrží prof. Miloš Horanský v rámci „Slavnostního zahájení 51. PDP s číší vína na radnici“ čestnou medaili města, začátek akce je v 17.00 v obřadní síni městského úřadu

Foto: Stanislav Cimbura

„Na dnes již tradiční festival přijedou všichni, kteří mají rádi poezii, budou tady zajímaví lidé. To je důvod, proč jsme dnes v Poděbradech i my.“

Nina Divišková

→ Čtvrtek 25. dubna v 17 hodin, obřadní síň městského úřadu (předání čestných medailí) a první zámecké nádvoří (sázení růží do rozária)

Vstupujeme do druhého půlstoletí. A to si žádá oslavu!

Takovou, která roztančí srdce i duše (neřku-li nohy a ruce). Takovou, při které bude znít původní akustická hudba vycházející z latinských, budějovických a proseckých rytů...

Bára Hrzánová: „Skupina Condurango vznikla na počátku osmdesátých let jako studentská kapela. Na pražském DAMU se tehdy potkalo několik stejně naladěných studentů herectví, mezi nimi jsem byla i já a třeba také Pavel Anděl, který se později prosadil jako moderátor televizních pořadů. Inspiroval nás hlavně zvuk skupiny Nerez a latinskoamerické rytmy. Pokouším se psát texty, hudbu skládám hlavně s Ivošem Novákem, aranžmá písní je pak kolektivní prací celé kape-

ly. Ovšem zhudebňujeme i texty známých spisovatelů a básníků, například Federica Garcíi Lorky, Christiana Morgensterna, Otokara Březiny a dalších autorů. Ve skupině teď hraje na housle a basovou kytaru i můj syn Tonda.“

Míla Šikola: „Condurango se v dobách minulých (koncem osmdesátých let) dokonce několikrát účastnilo soutěží Porta, dvakrát jsme byli druzí v pražském kole a měli tu čest hrát na celostátním finále Porty v Plzni na Lochotíně pro asi 25 000 kamarádů. Ale zjistili jsme, že to jaksi není pro nás, a proto raději vystupujeme v poněkud komornějším prostředí, jako je například Divadlo Viola v Praze, ve kterém jsme nahráli naše první CD Condurango Live in Viola.“

→ Čtvrtek 25. dubna v 19.00 hodin, Divadlo Na Kovárně

(Mini)Kvíz

Víte, podle čeho se skupina jmenuje?

Condurango je:

- španělský hudební nástroj
- přírodní sladové víno

Správná odpověď je za b)

Condurango = přírodní sladové víno s výtažkem z kůry popínavé rostliny Marsdenia Condurango. Podporuje činnost trávicího traktu a slouží k uklidnění rozbuřeného žaludku.

„Jmenujeme se podle sladového vína s Conduranginem, co bylo za 13,50 v drogerii a nedalo se pít, ale pořad se vyrábí na Smíchovské a kupodivu je pitelné.“

Míla Šikola

Poezie versus pantomima

„Dramatické umění, ve kterém jsou pohyby těla nade vše důležité, je pantomima – forma umění, která je v naší době už skoro neznámá. Jevištní umění se vyvinulo z této formy, jež je reprezentací vnitřních hnutí viditelných skrze vnější pohyby. V umění pantomimy mohou vytvořit výstižné hodnoty dva elementy: na jedné straně gesto, které svým výrazem nese nějaký sdělovací význam a na straně druhé pohyb, jenž utváří formu. Opravdový smysl pohyb s gestem dostává, je-li v něm obsažena hodnota pravdomluvného odhalení skutečného vnitřního života člověka. Tendence jejího vyobrazení uměním pantomimy vyžaduje sloučení přirozeného rozumu a emocí, ne intelektu nebo izolovaných pocitů. Pouhý letmý pohled na skutečnosti světa hodnot může být vyobrazen skutečně jen jedním gestem, jeho náznakem nebo symbolem. Zde se pantomima principiálně setkává s poezií, která pro pantomimu představuje hlavní pramen inspirace. Naopak zase pantomima může být námětem pro poezii. Jejich spojení je jako úsměv tragického sboru v symfonickém monumentálním díle.“

Radim Vizváry

→ Čtvrtek 25. dubna v 21.30 hodin, Zámecká zahrada

... a dali tam i kakao a zeli, jednu hlavu z husy a hrozinky ...

Povídání o Pejskovi a Kočičce Josefa Čapka se stalo předlohou pro laskavě úsměvný vhled do soužití těchto dvou protikladných temperamentů. Naši hrdinové prožívají na jevišti veselé i horké chvíle při mytí podlahy nebo pečení svého pověstného dortu. Nechybí ani „vyprávění“ Kočičky o pyšné noční košilce.

„Pohádka je, co dávno kdysi bývalo a dnes ze sna visí jak motouzek a zbytek pout, jež lze a nelze rozetnout. A třeba i čas jinak káže ten, kdo je moudrý, nerozváže provázek, jenž nás z dětstvím spíná a stará pouta neroztíná.“

Jan Skácel

→ Pátek 26. dubna v 8.30 a 10.00, Divadlo Na Kovárně

VIZITKA

Moniky Potokárové

Ostřílená účastnice a „sběratelka ocenění“ je opět tady.

Monika Potokárová (na fotografii vpravo) je absolventka Církevného konzervatória v Bratislavě, nyní studuje na VŠMU. PDP se účastnila mnohokrát.

V roce 2009 byla laureátkou I. kategorie a držitelkou Ceny Miloše Horanského (Samo Chalupka: Ktože týmto svetom vládne), v roce 2010 vyhrála v I. kategorii Cenu Slovenského rozhlasu (Roald Dahl/ Ivica Chorvátová: Túžba) a v roce 2011 pak v I. kategorii Cenu Matice Slovenskej a Cenu Vydavateľstva Slovenský spisovateľ (Pavol Országh Hviezdoslav: Krvavé sonety). V loňském roce se stala laureátkou Ceny Vladimíra Justla II. kategorie a současně držitelkou Ceny Viliama Záborského a Ceny publika II. kategorie (Fay Weldonová/Eva Viličková: Rok so zeleným pudíngom).

→ Pátek 26. dubna v 19.00, Divadlo Na Kovárně

Zeptali jsme se vítězů Neumannových Poděbrad a Poděbradských dnů poezie:

1. Jaké byly vaše úplně první „dny poezie“ v Poděbradech?
2. Kolikrát jste se sem ještě vrátil(a)?
3. Myslíte, že vám účast na recitační soutěži pomohla v pozdější kariéře?
4. Po jaké básnické sbírce nejčastěji sáhnete a proč?

Odpovídá Libuša Trutzová:

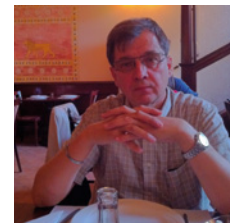
1. Po prvý krát som sa zúčastnila PDP ešte, dá sa povedať, v minulom storočí – v roku 1969. Bola som poslucháčkou druhého ročníka Vysokej školy múzických umení v Bratislave. Prícestovala som do Poděbrad na túto renomovanú súťaž s malou dušičkou a priznám sa, že i na moje prekvapenie, odišla som ako víťazka I. kategorie poslucháčov umeleckých škôl. Myslím, že to bol veľmi významný moment v mojom živote, ktorý ma v mnohom ovplyvnil aj do budúcnosti.

2. Po rozbehnutí mojej profesionálnej kariéry som sa do Poděbrad vrátila aby som si znovu overila svoje schopnosti pri práci s umeleckým slovom. Vo veľmi početnej tvrdej konkurencii výborných českých recitátorov sa mi tiež podarilo získať prvé miesto v kategórii mladých profesionálnych umelcov. Časom som sa stala na niekoľko rokov členkou poroty. V roku 1989 som dostala najvyššie ocenenie za umelecký prednes „Kryštalovú ružu“, ktoré si nesmierne vážim a medailu mesta Poděbrady za rozvoj umeleckého prednesu. Veľmi ma potešilo, keď mi minulý rok prišlo pozvanie na slávnostný koncert pri príležitosti 50. výročia PDP a mohla som vystúpiť na slávnostnom koncerte na nádvorí zámku a zasadiť ružu do Rozária Vladimíra Justla – tejto významnej osobnosti PDP.

3. Som presvedčená, že moja prvá návšteva a účasť na PDP bola veľmi významná i v mojej kariére herečky a pedagogičky Konzervatória Bratislava. Pretože slová majú veľkú moc. Tie, ktoré si hovoríme mlčiac pre seba, ale aj tie, ktoré nahlas adresujeme iným. Preto zo slovami treba zaobchádzať opatrne a zodpovedne lebo sa nimi tvorí. Každý človek je zodpovedný za to, čo hovorí sebe i okolitému svetu. Vždy som sa snažila a snažím naučiť túto mágiu slova i svojich študentov. Odplatom mi je, že i niektorí z nich sa stali víťazmi PDP. Práca so slovom, či už je to próza alebo poézia, sa stala mojim „chlebom každodenným“ a som za to osudu vďačná, pretože duchovný rozmer, ktorý mi prináša, mi robí život krajším.

4. Keby som si mala v tomto veku vybrať najobľúbenejšieho autora, bol by to a vlastne jednoznačne je – Milan Rúfus. V jeho diele – či už sú to eseje, úvahy, epistoly, alebo nádherná premúdra ľudskosť obsiahnutá v jeho poézii – nachádzam všetko, čo poteší moju dušu.

Odpovídá Martin Velda:

1. Pamatuji si, že tehdy na Neumannových Poděbradech ustavili novou kategorii pro konzervatoristy. A protože jsem byl před tím několikrát jako amatér na Pražském vajíčku, pak na celostátní přehlídce ve Svitavách a s A studiem Divadla na okraji v Prostějově, přihlásil jsem se do soutěže.

2. Soutěže jsem se zúčastnil čtyřikrát. Dvakrát jako konzervatorista a dvakrát v kategorii profesionálů do 35 let.

3. Ne.

4. Vzhledem k hektické době a k tomu, že se pracovně věnuji jinému oboru, poezii již delší dobu do ruky neberu.

→ Pátek 26. dubna v 20.00, Cafè restaurant Zámek

Festivalové noviny 51. Poděbradských dnů poezie připravila redakce Poděbradských novin, zodpovědný redaktor: Monika Langrová, grafická úprava: Tomáš Adamec, studio Just B., www.just-be.cz | Adresa redakce: Jiřího náměstí 1/1, 290 01 Poděbrady, telefon: 325 612 505, www.ipodebrady.cz

Program 51. Poděbradských dnů poezie

ČTVRTEK 25. 4. 2013

15.30 Přivítání účastníků PDP

Přítomné osloví předsedkyně sdružení SLOVO a HLAS Marta Hrachovinová

Pořadí Fóra 51. PDP I. a II. kategorie

vylosují Kateřina Bílková a Lucie Hyblerová

Zámecký biograf

17.00 Slavnostní zahájení 51. PDP s čiší vína na radnici

Úvodní slovo starosty Poděbrad Ladislava Langra

Předání čestných medailí prof. Miloši Horanskému, Nině Diviškové a Janu Kačerovi s následným sázením růží do rozária poděbradského zámku

Obřadní síň městského úřadu

19.00 Bára Hrzánová a její Condurango

Speciální koncert oblíbené recitátorky na oslavu prvního ročníku nového půlstoletí Poděbradských dnů poezie

Účinkují: Barbora Hrzánová, Tonda Holub, Matyáš Mejzr, Vladimír Kosík, Ivo Novák, Míla Šikola

Divadlo Na Kovárně

21.30 Nokturno Poetické extravagance

Věčná inspirátorka poezie nemusí být sdělována jen slovy – dá se vyjádřit i pantomimou

Účinkují: Anna Kukuczková, Radim Vizváry

Zámecká zahrada

PÁTEK 26. 4. 2013

8.30 a 10.00 Josef Čapek: Hra o Pejskovi a Kočičce

Epizody ze života Pejska a Kočičky v úpravě Karla Makonje a Karla Vostárka o soužití dvou protikladných temperamentů

Účinkují absolventi oboru Loutkářské umění VOŠH Praha: Zuzana Fricová, David Garcy, Jana Macíčková

Hudba: Vratislav Šrámek

Pedagogické vedení: Hana Zezulová

Výprava a režie: Karel Vostárek

Divadlo Na Kovárně

11.30 VIZITKY – KONZERVATÓRIUM KOŠICE

Aischylos: Oresteia – Skrotenie fúrií

Účinkují studenti 3. ročníku: Patrik Andrejčák, Simona Fedorková,

Peter Gedeon, Stanislava Hajduková, Eva Halčinová, Ľubomír

Juhás, Alžbeta Kamenská, Ľubica Mudzová, Štefan Palfi, Anežka

Petrová, Gabriel Sárossy, Lesana Sovičová, Radka Šutlárková, Izabela

Župinová

Režie: Jozef Úradník

Divadlo Na Kovárně

13.00 Fórum přednesu poezie a prózy I. kategorie

Porota: Miloš Horanský (předseda), Apolena Veldová, David Kroča, Vladimír Rusko, Eva Žilineková

Zámecký biograf

17.00 VIZITKY – JANÁČKOVA AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ A kde je láska?

Různé lidské osudy v proměně vztahů i času – montáž veršů ze staročínských, starojaponských a starokorejských lyrik v přebásnění B. Mathesia a O. Vyhliďala

Účinkují studenti 2. ročníku herectví: Michaela Foitová, David Janošek, Daniel Ondráček, Kristina Povodová, Jiří Svoboda, Milada Vyhňáková

Scénář a nastudování: Miloš Kročil

Divadlo Na Kovárně

18.00 VIZITKY – VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA HERECKÁ

Ženský portrét

Komorní pásmo poezie Wisławy Szymborské a Charlese Bukowského

Účinkují studenti 2. ročníku oboru Herectví a moderování: Michal Dadura, Nela Friebová, Markéta Javorková, Miroslava Lukášová, Tereza Páclová, Eva Pechová

Pedagogické a režijní vedení: Marta Hrachovinová

Zámecký biograf

19.00 VIZITKY – VYSOKÁ ŠKOLA MÚZICKÝCH UMĚNÍ

Ó sláva hviezd ó sláva

Komorní divadelní zpracování Hviezdoslavových epických básní Margita, Anča a Zuzka Majerovie

Účinkují studentky 1. ročníku oboru herectví: Monika Potokárová, Michaela Jacková, Barbora Palčíková

Na cimbál hraje: Jakub Belák

Dramaturgie: Juraj Fotul

Pohybová spolupráce: Michal Dudáš

Režie: Peter Weinciller

Divadlo Na Kovárně

20.00 Cesty vítězů Neumannových Poděbrad a Poděbradských dnů poezie

Setkání s úspěšnými laureáty recitační soutěže

Pozvání přijali: **Apolena Veldová, Martin Velda, Milena Steinmasslová, Libuša Trutzová**

Moderuje a režii má: **Hana Kofránková**

Café restaurant Zámek

21.30 VIZITKY – KONZERVATÓRIUM BRATISLAVA

Bude mi odpustené, pretože som veľa milovala

Dramatická kompozice v próze ze života Edit Piaf s několika jejími slavnými šansony

Účinkuje: studentka 5. ročníku Bibiána Obrinčáková

Dramaturgie, pedagogické a režijní vedení: Libuša Trutzová

Divadlo Na Kovárně

Na 51. Poděbradské dny poezie přispěli:

Ministerstvo kultury ČR, Státní fond kultury ČR, město Poděbrady, SLOVO a HLAS, Městské kulturní centrum Poděbrady, Český rozhlas, Crystal Bohemia, a.s., Nadační fond Františka Langerá, Euromedia group, k. s., Nakladatelství Filip Tomáš – Akropolis, Kanzelsberger – knihy po všech stránkách, Ministerstvo kultúry SR, Literárny fond v Bratislave, Rozhlas a televízia Slovenska, Združenie divadelníkov na Slovensku, Divadelný ústav Bratislava, Vydavateľstvo Slovenský spisovateľ, Vydavateľstvo Tatran, Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry, Hajko&Hajková, knižné vydavateľstvo